

KONTROLNÍ LIST

správy a provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu

Právní stav
k 1. 6. 2025

Určeno vlastníkům a provozovatelům vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Zaměřeno na obce, které si zajišťují správu a provoz VaK svým jménem a na vlastní odpovědnost a subjekty provozovatelů VaK, které nemají provozování jako svou hlavní činnost.

Kontrola zajištění plnění vybraných základních povinností dle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., souvisejících právních předpisů a příkladů dobré praxe.

Kontrolní list slouží jako přehled základních povinností, jejich výčet proto není úplný. Má pouze informativní charakter, nenahrazuje právní závaznost platného a úplného znění příslušných právních předpisů.

A1 – Povinnosti vlastníka (V) nebo provozovatele (P) VaK před započítáním provozování a v průběhu provozování

Kdo	Popis povinnosti	Vztah k ustanovení zákona / vyhlášky	Termín pro splnění povinnosti	Splnění povinnosti		Poznámka
				ANO	NE	
V×P	Zajistit povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami k jejich odběru.	§ 9 odst. 1 ZVK, § 8 zákona č. 254/2001 Sb.	Před zahájením odběru, v případě změny a pozbytí platnosti.			
V×P	Zajistit povolení k nakládání s vodami k vypuštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních.	§ 9 odst. 1 ZVK, § 8 a 38 zákona č. 254/2001 Sb.	Před zahájením vypouštění, v případě změny a pozbytí platnosti.			
V×P	Zajistit vypracování provozního řádu vodovodu vč. posouzení a řízení rizik	§ 3c zákona č. 258/2000 Sb. a vyhl. č. 252/2004 Sb.	Aktualizace při změně podmínek min. 1x za 6 let.			
V×P	Zajistit vypracování kanalizačního řádu a jeho schválení příslušným vodoprávním úřadem	§ 14 odst. 3 a § 24 a příloha č. 15 vyhl. č. 428/2001 Sb.	Ke kolaudaci kanalizace, v případě pozbytí platnosti a při změnách údajů.			
V	Uzavřít dohodu s vlastníkem provozně souvisejícího vodovodu nebo kanalizace v min. rozsahu § 8 odst. 15 ZVK	§ 8 odst. 3 a odst. 15 ZVK	Ke kolaudaci provozně souvisejícího VaK. Povinnost uvést dohodu do souladu s § 8 odst. 15 ZVK.			
V	Uzavřít smlouvu o provozování s provozovatelem, pokud tímto provozovatelem není sám vlastník.	§ 8 odst. 2 ZVK	Před podáním žádosti o povolení k provozování, pokud provozovatelem není sám vlastník.			
V×P	Požádat krajský úřad o vydání (změnu, zrušení) povolení k provozování konkrétního VaK vč. zajištění smluvního vztahu s odborným zástupcem.	§ 6 ZVK	Před kolaudací, započítáním provozování, resp. při jakékoli změně.			

A2 – Základní povinnosti vlastníků a provozovatelů VaK

Kdo	Popis povinnosti	Vztah k ustanovení zákona / vyhlášky	Termín pro splnění povinnosti	Splnění povinnosti		Poznámka
				ANO	NE	
V	Zajistit plynulé a bezpečné provozování VaK, vytvářet rezervu finančních prostředků na jejich obnovu a dokládat jejich použití pro tyto účely.	§ 8 odst. 1 ZVK	Průběžně			
P	Provozovat VaK v souladu s právními předpisy, kanalizačním řádem, podmínkami stanovenými pro tento provoz rozhodnutími správních úřadů a v souladu se smlouvou uzavřenou podle § 8 odst. 2 a dohodou podle § 8 odst. 3 ZVK, pokud se jedná o vodovod nebo kanalizaci provozně související.	§ 9 odst. 1 ZVK	Průběžně			
V	Zajistit průběžné vedení majetkové evidence.	§ 5 odst. 1 ZVK, § 6 vyhl. č. 428/2001 Sb.	Průběžně			
V	Zajistit průběžné vedení provozní evidence vč.:	§ 5 odst. 2 ZVK, § 7 vyhl. č. 428/2001 Sb.	Průběžně			
	• záznamů o zdrojích povrchových a podzemních vod využívaných na vodu dodávanou vodovody	§ 22 vyhl. č. 428/2001 Sb.				
	• výkresové dokumentace VaK	§ 10 vyhlášky č. 428/2001 Sb. vč. údajů dle zákona č. 200/1994 Sb. v rozsahu vyhlášky č. 393/2020 Sb.				
	• nákladových listů a cenové kalkulace	přílohy č. 19 a 19a vyhl. č. 428/2001 Sb.				
	• plánu kontrol jakosti vod v průběhu výroby pitné vody	§ 8 a příloha č. 9 vyhl. č. 428/2001 Sb.				
	• plánu kontrol míry znečištění odpadních vod	§ 9 a příloha č. 10 vyhl. č. 428/2001 Sb., § 89n odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb.				
	• provozního deníku	§ 11 vyhl. č. 428/2001 Sb.				
	• provozních řádů apod.	§ 59 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., § 4 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 274/2003 Sb.				

A2 – Základní povinnosti vlastníků a provozovatelů VaK – pokračování

Kdo	Popis povinnosti	Vztah k ustanovení zákona / vyhlášky	Termín pro splnění povinnosti	Splnění povinnosti		Poznámka
				ANO	NE	
V	Zpracovat a realizovat plán financování obnovy, a to na dobu nejméně 10 kalendářních let.	§ 8 odst. 11 ZVK, § 13 a příloha č. 18 vyhlášky č. 428/2001 Sb.	Průběžně, aktualizace v případě změny hodnoty majetku o více než 10 %.			
V	Vytvářet rezervu finančních prostředků na obnovu VaK a dokládat jejich použití pro tyto účely.	§ 8 odst. 1 ZVK	Průběžně.			
V	Umožnit napojení VaK jiného vlastníka, pokud to umožňují kapacitní a technické možnosti. Možnost napojení k zabezpečení dodávek pitné vody nebo odvádění odpadních vod nesmí být podmiňována vyžadováním finančních nebo jiných plnění.	§ 8 odst. 4 ZVK Příloha č. 8 bod 3.10 a 4.6. vyhl. č. 146/2024 Sb.	Vždy, pokud tomu nebrání technické či kapacitní možnosti – lze omezit dobu platnosti souhlasu.			
P	Oznámit přerušení nebo omezení dodávky vody v případech živelní pohromy, při havárii vodovodu nebo při možném ohrožení zdraví lidí nebo majetku příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví, vodoprávnímu úřadu, nemocnicím, operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje a dotčeným obcím.	§ 9 odst. 5 ZVK	Bezodkladně v případě omezení či přerušení dodávky vody při živelní pohromě, při havárii vodovodu. (NE v případě pokud se jedná o přípojku)			
P	Vést evidenci kontrol a údržby odlehčovacích komor na jednotné kanalizaci a jejich technologického vybavení.	§ 19a vyhl. č. 428/2001 Sb.	Po každé větší dešťové srážce, pokud místní podmínky nebo provozní řád kanalizace nestanoví jinak.			
V×P	Umožnit přístup k vodovodu a umožnit bezplatný odběr vody jednotkám požární ochrany při záchranných a likvidačních pracích, pokud není v místě dostupný jiný dostatečný zdroj vody.	§ 8 odst. 10 ZVK	V případě potřeby.			

A3 – Základní povinnosti provozu – přímý vztah k odběratelům

Kdo	Popis povinnosti	Vztah k ustanovení zákona / vyhlášky	Termín pro splnění povinnosti	Splnění povinnosti		Poznámka
				ANO	NE	
V×P	Uzavřít písemnou smlouvu o dodávce vody a odvádění odpadních vod s odběrateli s povinnými náležitostmi dle § 8 odst. 16 a 17 ZVK.	§ 8 odst. 6, odst. 16 a 17 ZVK	Uvést do souladu s požadavky § 8 odst. 16 a 17 ZVK.			
V×P	Zajistit pořízení a instalaci fakturačních vodoměrů, vč. pravidelné výměny a související evidence.	§ 16 ZVK, zákon č. 505/1990 Sb., vyhl. č. 345/2002 Sb.	V případě pozbytí platnosti ověření.			
V×P	Umožnit připojení na VaK a dodávat pitnou vodu nebo odvádět odpadní vody a čistit odpadní vody, pokud to umožňují kapacitní a technické možnosti těchto zařízení. Připojení vodovodní nebo kanalizační přípojky a uzavření smlouvy o dodávce pitné vody nebo odvádění i čištění odpadních vod nesmí být podmiňovány vyžadováním finančních nebo jiných plnění.	§ 8 odst. 5 ZVK	Vždy, pokud tomu nebrání technické či kapacitní možnosti Pozn. – lze omezit dobu platnosti závazného souhlasu.			
V×P	Uhradit materiál na odbočení přípojek a uzávěr vodovodní přípojky.	§ 8 odst. 5 ZVK	V rámci připojení.			
V×P	Předat obecnímu úřadu informace s platnými údaji pro možné odběratele k uzavření písemné odběratelské smlouvy v rozsahu stanoveném § 36 odst. 3 ZVK.	§ 36 odst. 3 ZVK a odst. 8 písm. a) ZVK	Průběžná aktualizace.			
P	Zajistit , aby byly na internetových stránkách zveřejněny údaje podle § 36 odst. 3 ZVK, včetně reklamačního řádu* , poradenství pro odběratele a aktuální informace z vybraných údajů majetkové a provozní evidence vedené podle § 5 odst. 1 a 2 ZVK v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 428/2001 Sb.	§ 36 odst. 9 ZVK, § 36a vyhl. č. 428/2001 Sb.	Průběžná aktualizace.			
V×P	Informovat odběratele například prostřednictvím vyúčtování nebo elektronické aplikace o vodném a stočném v rozsahu stanoveném § 36b vyhl. č. 428/2001 Sb., a o umístění reklamačního řádu* .	§ 36 odst. 10 ZVK, § 36b vyhl. č. 428/2001 Sb.	Alespoň jednou za rok.			
V×P	Zveřejnit porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce.	§ 36 odst. 5 a odst. 8 písm. b) ZVK, příloha č. 20 vyhl. č. 428/2001 Sb.	Každoročně, nejpozději do 30. 4.			

A3 – Základní povinnosti provozu – přímý vztah k odběratelům – pokračování

Kdo	Popis povinnosti	Vztah k ustanovení zákona / vyhlášky	Termín pro splnění povinnosti	Splnění povinnosti		Poznámka
				ANO	NE	
P	Oznámit přerušení nebo omezení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod ve stanovených lhůtách.	§ 9 odst. 6 ZVK	Min. 15 dní předem při plánovaném přerušení z důvodu plánovaných oprav, v ostatních případech minimálně 3 dny předem.			
P	Stanovit podmínky přerušení nebo omezení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod a zajistit náhradní zásobování pitnou vodou nebo náhradní odvádění odpadních vod v mezích technických možností a místních podmínek.	§ 9 odst. 8 ZVK	V případě přerušení nebo omezení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod.			

A4 – Základní pravidelné ohlašovací povinnosti

Označení informačního systému	Popis povinnosti	Související právní předpis	Rozsah	Termín
VODA Monitor – Kalkulace cen pro vodné a pro stočné	Zpracovat kalkulace cen pro vodné a stočné podle cenových předpisů a její zaslání MF.	výměr MF, § 35a vyhl. č. 428/2001 Sb.	příloha č. 19 a 19a vyhl. č. 428/2001 Sb.	každoročně do 31.12.
ISVaK, MPVaK – VÚME, VÚPE	Předat prostřednictvím ISVaK vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací a jejich provozní evidence.	§ 5 odst. 3 ZVK	příloha č. 1-8 vyhl. č. 428/2001 Sb.	každoročně do 28.2.
IS Surová voda – předávání údajů o jakosti surové vody	Provádět rozborů surové vody a výsledky předávat do databáze ČHMÚ – Surová voda.	§ 13 odst. 3 ZVK, § 21 odst. 4 vyhl. č. 428/2001 Sb.	příloha č. 9 vyhl. č. 428/2001 Sb.	každoročně do 31.3.
ISVaK, VSVaK – Porovnání všech položek kalkulační cen	Předat a zajistit zveřejnění Porovnání všech položek výpočtu ceny pro vodné a pro stočné podle cenových předpisů pro vodné a stočné.	§ 36 odst. 5 ZVK, výměr MF	příloha č. 20 vyhl. č. 428/2001 Sb.	každoročně do 30.4.
IS PiVo – předávání údajů o jakosti pitné vody	Provádět rozborů pitné vody a výsledky předávat do databáze PiVo.	zákon č. 258/2000 Sb., vyhl. č. 252/2004 Sb.	příloha č. 5 vyhl. č. 252/2004 Sb.	průběžně
ISPOP	ISPOP – Hlášení množství odebrané vody nebo množství a kvality vypouštěné vody v případě většího odběru než 6 000 m ³ /rok nebo 500 m ³ za měsíc, formulář F_VOD_ODBER_PODZ F_VOD_ODBER_POVR F_VOD_VYPOUSTENI	§ 22 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb.	§ 10 vyhl. č. 431/2001 Sb., příloha č. 1	každoročně do 31. 1.
	ISPOP – Poplatkové hlášení za odebrané množství podzemní vody formulář F_VOD_PV	§ 88j zákona č. 254/2001 Sb.	vyhláška 328/2018 Sb.	každoročně do 15.2.
	ISPOP – Poplatkové hlášení za vypuštění odpadních vod do vod povrchových, formulář F_VOD_OV.	§ 89o zákona č. 254/2001 Sb.	vyhláška 328/2018 Sb.	každoročně do 15. 2
	ISPOP – Základní údaje předávané znečišťovatelem, formulář F_VOD_38.	§ 38 odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb.		dle rozhodnutí vodoprávního úřadu
	ISPOP – Hlášení o produkci a nakládání s odpady, formulář F_ODP_PROD	vyhl. č. 273/2021 Sb.	zákon č. 541/2020 Sb.	každoročně do 28. 2.

B – Doporučené příklady dobré praxe

	Popis	Komentář
B1	Vedení majetkové a provozní evidence v elektronické formě, zejména pak situací polohového a výškového umístění vodovodních řadů a kanalizačních stok.	Kvalitní vedení informací o VaK v elektronické formě výrazně zkvalitňuje její správu, ochranu a vytváří technické podmínky pro optimální provoz, plánování udržitelnosti infrastrukturního majetku a rovněž jeho rozvoje.
B2	Plán preventivní údržby.	Plánovaná údržba znamená soustavnou činnost péče o infrastrukturní majetek, kterou se zpomaluje průběh procesu fyzického opotřebení. Plán preventivní údržby na podkladě znalostí o majetku VaK, provozních řadů, technických návodů strojů a zařízení je příkladem dobré zavedené odborné praxe.
B3	Plán oprav.	Každoroční plánování zásahů do infrastrukturního majetku se zohledněním aktuálního stavebně technického stavu formou vhodných oprav je příkladem dobré zavedené odborné praxe.
B4	Investiční Plán obnovy majetku s návazností na PFO.	Jedná se o soupis konkrétních plánovaných stavebních zásahů do infrastrukturního majetku plánovaných formou investic se zohledněním znalostí o stavebně technickém stavu majetků a jeho fyzickém opotřebení, je příkladem dobré zavedené odborné praxe. S ohledem na PFO a často časovou náročnost přípravy těchto staveb se doporučuje plánování střednědobé ve výhledu cca 5 let.
B5	Investiční plán rozvoje majetku.	Jedná se o soupis konkrétních plánovaných stavebních zásahů do infrastrukturního majetku a jeho rozvoje formou investic se zohledněním znalostí o stavebně technickém stavu majetků a jeho výhledových potřeb, zejména s ohledem na možné kapacitní limity, je příkladem dobré zavedené odborné praxe. S ohledem na časovou náročnost přípravy těchto staveb a zajištění financování se doporučuje dlouhodobé plánování ve výhledu cca 10 i více let.
B6	Kontinuální sledování dodávky množství pitné vody do vodovodní sítě – monitoring ztrát vody.	Kontinuální sledování dodávky množství pitné vody do spotřebiště každého vodovodu v optimálním rozdělení musí být vnímáno jako nezbytný standard při provozování veřejných vodovodů, zejména s ohledem na vyhodnocování denních a nočních průtoků pro předcházení nekontrolovaných úniků vody a tím zajištění hospodárního a bezpečného provozu.
B7	Četnost odečtů spotřeby vody u odběratelů.	S ohledem na možná rizika skrytých úniků vody u odběratelů či jiných rizik spojených s měřením dodávané vody se doporučuje častější kontrola vodoměrů, jejich odečtů a následná fakturace vodného. Odběratelům je také možno ve smlouvě umožnit a doporučit vlastní odečty stavu vodoměru i v intervalech kratších, než jsou dohodnuty (pro domácnosti zpravidla 4 x ročně), aby případná porucha vodoměru, či skryté úniky vody ve vnitřním vodovodu, byly zjištěny v co nejkratším intervalu. Předcházení rizik možných sporů mezi poskytovatelem služby dodávky pitné vody a odběratelem je příkladem dobré praxe.
B8	Podpora zavádění smart meteringu (chytrých měření) ve vodárenství.	Zavádění technologie smart meteringu, chytrých, inteligentních měření ve vodárenství přináší řadu klíčových výhod. Jedná se zejména o zvyšování efektivity správy a provozu infrastruktury, možnosti rychlé detekce úniků vody, zlepšování zákaznického servisu včetně ochrany odběratelů. Tyto výhody obecně vedou k možnostem soustavného zlepšování hospodaření s vodou ve společnosti.

B9	Optická inspekce stokové sítě a čištění stokové sítě.	Pravidelná prohlídka stokových sítí TV kamerou s vyhodnocením stavebně technického stavu v optimálním cyklu podle rozsahu majetku (cca 10 let) s vazbou na pravidelnou aktualizaci PFO je příkladem dobré zavedené odborné praxe.
B10	Sledování a pravidelné vyhodnocování bilance množství odváděných a čištěných odpadních vod. Snižování rizik přítoků balastních vod do kanalizačních systémů.	Balastní voda v kontextu kanalizací označuje nežádoucí přítok vody do kanalizačního systému, což vede k rizikům přetížení stokového systému včetně zbytečného zatěžování čistíren odpadních vod. Tím dochází ke zvyšování provozních nákladů. Sledování a vyhodnocování bilancí odváděných a čištěných odpadních vod v systémech kanalizací posilováním pravidelného monitoringu, zaváděním měření průtoků, včetně sledování vztahů k dešťovým srážkám je příkladem velmi dobré praxe.
B11	Zajištění optimální formy poskytování informací odběratelům.	Zajištění dobré informovanosti, tj. přístupu k rozhodujícím informacím spojených se službou dodávky pitné vody, odvádění a čištění odpadních vod je příkladem dobré praxe. Lze využít postupy uvedené v metodice vydané Státním zdravotním ústavem pod názvem Komunikace se spotřebiteli jako základní prostředek pro zvyšování důvěry v kohoutkovou vodu (https://szu.gov.cz/wp-content/uploads/2024/01/AHEM_2_2023.pdf), která poskytuje provozovatelům nejen vodovodů příklad správné praxe v oblasti komunikace se svými odběrateli v souvislosti s plněním informačních povinností.
B12	Podpora osvěty fungování oboru vodovodů a kanalizací.	Podpora osvěty fungování oboru vodovodů a kanalizací vlastníky a provozovateli k uspokojování požadavků na dodávku pitné vody, odvádění a čištění odpadních vod ve všech modelech správy a provozu se zaměřením na všechny úrovně školského systému je příkladem dobré praxe.

VYSVĚTLIVKY POUŽITÝCH ZKRATEK

ZVK	Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)
Zákon č. 254/2001 Sb.	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
Zákon č. 258/2000 Sb.	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
Zákon č. 541/2020 Sb.	Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
Zákon č. 505/1990 Sb.	Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii
Zákon č. 526/1990 Sb.	Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách
Zákon č. 200/1994 Sb.	Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
Vyhl. č. 428/2001 Sb.	Vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)
Vyhl. č. 252/2004 Sb.	Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody
Vyhl. č. 431/2001 Sb.	Vyhláška č. 431/2001 Sb. o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci
Vyhl. č. 345/2002 Sb.	Vyhláška č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu
Vyhl. č. 393/2020 Sb.	Vyhláška č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje
Vyhl. č. 146/2024 Sb.	Vyhláška č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu
Vyhl. č. 328/2018 Sb.	Vyhláška č. 328/2018 Sb., o postupu pro určování znečištění odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění a měření objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových
Vyhl. č. 273/2021 Sb.	Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
Výměr MF	Výměr Ministerstva financí, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami na příslušný kalendářní rok
VaK	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu
PFO	Plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací
V	Vlastník VaK jemuž se ukládá povinnost ZVK přímo
P	Provozovatel VaK jemuž se ukládá povinnost ZVK přímo
V×P	Vlastník VaK nebo provozovatel VaK, pokud je tento provozovatel k uložené povinnosti ZVK písemně zmocněn vlastníkem
VÚME	Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací
VÚPE	Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů a kanalizací
ISVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací ve správě Ministerstva zemědělství
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
IS PiVo	Informační systém o pitné vodě
Reklamační řád*	Dokument určující ve smluvním vztahu k odběrateli rozsah a podmínky odpovědnosti za vady, způsob a místo jejich uplatnění, včetně nároků vyplývajících z této odpovědnosti. Odkaz na zveřejněný reklamační řád musí být uveden ve vyúčtování nebo v elektronické aplikaci v rámci zajištění informační povinnosti vůči odběratelům. Povinné náležitosti reklamačního řádu jsou vyjmenovány v § 36a písm. g) vyhl. č. 428/2001 Sb.